

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Obrana společníka a člena statutárního orgánu proti výmazu z obchodního rejstříku

Společník a člen statutárního orgánu obchodní korporace zásadně nejsou účastníky rejstříkového řízení. Zatímco k jejich zápisu do obchodního rejstříku je nutné doložit jejich souhlas, výmaz jejich osoby z obchodního rejstříku jejich souhlasem či jinou součinností podmíněn není. Jak se mohou takové osoby proti výmazu z obchodního rejstříku bránit?

Obrana proti výmazu z obchodního rejstříku

Společník a člen statutárního orgánu zásadně nejsou účastníky rejstříkového řízení. Zatímco k jejich zápisu do obchodního rejstříku je nutné doložit jejich souhlas, výmaz jejich osoby z obchodního rejstříku jejich souhlasem či jinou součinností podmíněn není. Zákon o veřejných rejstřících proto jim a dalším osobám zapisovaným v rámci obchodní korporace do obchodního rejstříku poskytuje v § 101 zvláštní opravný prostředek.[\[1\]](#) Takové osoby se mohou domáhat změny zápisu (zrušení výmazu), pokud návrh na výmaz jejich osoby z obchodního rejstříku měl rejstříkový soud odmítnout pro vadu bránící věcnému projednání návrhu na výmaz (§ 86 zák. o veř. rejstřících), nebo měl návrh zamítnout, protože z listin doložených rejstříkovému soudu nevyplývá, že by osoba měla být z obchodního rejstříku vymazána (§ 90 odst. 1 zák. o veř. rejstřících).[\[2\]](#) V tomto příspěvku shrnu základní důvody, pro které se člen statutárního orgánu či společník obchodní korporace mohou domáhat zrušení výmazu jejich osoby z obchodního rejstříku, a jeden důvod, pro nějž se naopak výmazu bránit nelze.

Výmaz na základě listiny, z níž důvod výmazu nevyplývá

Člen statutárního orgánu nebo společník obchodní korporace se předně mohou bránit výmazu z obchodního rejstříku, který byl proveden na základě listin, z nichž se důvod jejich výmazu nepodává. Vymazaný člen statutárního orgánu se takto může bránit proti svému výmazu například z důvodu, že soud projev vůle zachycený v přiložené listině (zejména v usnesení valné hromady) nesprávně vyložil.[\[3\]](#) Po právu se bude člen statutárního orgánu bránit výmazu také v případě, že listina, z níž by se měl důvod výmazu podávat, nebyla k návrhu na jeho výmaz z obchodního rejstříku vůbec přiložena.[\[4\]](#)

Výmaz na základě zfalšované listiny

Obrana proti výmazu z obchodního rejstříku nachází v praxi uplatnění také v situaci, ve které byl výmaz z obchodního rejstříku proveden na základě zfalšovaných listin. V jednom z případů řešených rejstříkovými soudy se navrhovatel domáhal výmazu stávajícího a zápisu nového jednatele a jediného společníka společnosti s ručením omezeným.[\[5\]](#) V návrhu na zápis do obchodního rejstříku navrhovatel tvrdil, že jediná společnice společnosti zapsaná v obchodním rejstříku (paní S.H.) převedla celý podíl na nabyvatele (pana M.U.) a že ten ihned po převodu podílu rozhodl o změně jednatele společnosti. K návrhu byla připojena mimo jiné smlouva o převodu podílu opatřená úředně ověřenými podpisy paní S.H. a pana M.U. Rejstříkový soud prvního stupně návrhu vyhověl a rozhodl o výmazu paní S.H. jako jediné společnice a jednatelky z obchodního rejstříku a o zápisu pana M.U. jako jediného společníka a jednatele. Proti tomuto výmazu se paní S.H. bránila tím, že smlouvu o

převodu podílu neuzavřela a její podpis na smlouvě je zfalšovaný. Také díky důsledné kontrole odvolacího soudu byly zjištěny nesrovnalosti ověřovací doložky na smlouvě o převodu podílu[6] a paní S.H. svému výmazu z obchodního rejstříku zabránila.[7]

Výmaz na základě zdánlivého usnesení valné hromady

V řízení podle § 101 zák. o veř. rejstřících se lze rovněž bránit proti výmazu z obchodního rejstříku, který byl proveden na podkladě zdánlivého usnesení valné hromady.

V praxi častým důvodem zdánlivosti usnesení valné hromady je skutečnost, že usnesení bylo přijato osobami, které nejsou společníky společnosti. Je-li proto například člen představenstva vymazán z obchodního rejstříku na podkladě listiny označené jako „rozhodnutí jediného akcionáře“, které však nebylo přijato jediným akcionářem, ale osobou, která se za jediného akcionáře pouze vydávala, je takové rozhodnutí zdánlivé a rejstříkový soud k němu nesmí přihlížet.[8] Pokud soud přesto na podkladě takové listiny člena představenstva vymaže, může se člen představenstva domáhat zrušení svého výmazu.

Zdánlivým usnesením valné hromady je také například usnesení, které bylo vyhotoveno pouze jedním ze společníků, aniž byly dodrženy elementární podmínky pro konání zasedání valné hromady.

V české praxi nikoli výjimečná je následující situace: Společnost s ručením omezeným má dva společníky. Každý z nich se podílí na základním kapitálu společnosti podílem o velikosti 50 % a oba společníci jsou současně jednateli společnosti. První ze společníků se pro spory s druhým společníkem rozhodne druhého společníka odvolat z funkce jednatele. Za tímto účelem však nesvolá zasedání valné hromady, jehož konání by oznámil druhému společníku, ale sám vyhotoví listinu označenou jako „zápis ze zasedání valné hromady“, ve které zaznamená, že on jako společník s polovinou hlasů ve společnosti odvolává druhého společníka z funkce jednatele. Takové rozhodnutí prvního společníka nelze považovat za rozhodnutí valné hromady, a proto by na jeho základě neměl rejstříkový soud výmaz druhého jednatele z obchodního rejstříku provést.[9] Pokud by tak přeci jen učinil, může se vymazaný jednatel domáhat zrušení takového výmazu prostřednictvím § 101 zák. o veřejných rejstřících.

Výmaz na základě usnesení trpící vadou způsobující jeho neplatnost

Kromě zdánlivosti může usnesení valné hromady trpět rovněž vadou odůvodňující vyslovení jeho neplatnosti. Mezi vadami zakládající zdánlivost usnesení valné hromady a vadami odůvodňující vyslovení neplatnosti usnesení nevede přesná hranice.[10] Právní úprava se však s cílem chránit stabilitu vnitřních poměrů obchodních korporací vyznačuje tendencí podřizovat vady usnesení valné hromady režimu neplatnosti. Nedostatky usnesení valné hromady spočívající například v nedodržení lhůty pro svolání zasedání valné hromady,[11] svolání zasedání valné hromady neoprávněnou osobou,[12] nedostatku usnášeníschopnosti valné hromady či nedostatečném počtu hlasů odevzdaných pro přijetí usnesení valné hromady[13] představují podle rozhodovací praxe Nejvyššího soudu pouze vady odůvodňující vyslovení neplatnosti usnesení.

Platnost usnesení valné hromady lze přitom přezkoumávat pouze ve zvláštním řízení o vyslovení neplatnosti usnesení. Platnost usnesení valné hromady nelze především přezkoumávat v řízení před rejstříkovým soudem. Vady, které způsobují toliko neplatnost usnesení valné hromady, proto nejsou důvodem pro zamítnutí návrhu na zápis skutečnosti založené takovým vadným usnesením do obchodního rejstříku a vymazávaná osoba proti nim před rejstříkovým soudem nemůže brojit.

V české praxi opět častým případem je situace obdobná výše uvedené. Společnost s ručením omezeným má dva společníky, kteří se podílí na základním kapitálu podílem o velikosti 50 %. Oba společníci jsou současně jednateli společnosti. První ze společníků se pro spory s druhým

společníkem rozhodne druhého společníka odvolat z funkce jednatele. První společník jako jednatel řádně svolá zasedání valné hromady. Jako svolavatel se první společník (jednatel) stane předsedou zasedání valné hromady rozhodující o započítání hlasů obou společníků (§ 188 odst. 1 zák. o obchodních korporacích). Při hlasování o odvolání druhého společníka z funkce jednatele sístuje první společník jako předseda zasedání valné hromady hlasovací právo druhého společníka pro tvrzené porušení povinností při výkonu funkce jednatele [§ 173 odst. 1 písm. c) zák. o obchodních korporacích]. K hlasům druhého společníka se tak nepřihlédne a valná hromada společnosti přijme usnesení, kterým se druhý společník odvolává z funkce jednatele. Navrhne-li společnost zastoupená prvním společníkem (jednatelem) výmaz druhého společníka z obchodního rejstříku z funkce jednatele, musí rejstříkový soud takovému návrhu vyhovět a druhého jednatele z obchodního rejstříku vymazat.^[14] Případná vada usnesení spočívající v tom, že druhý společník jako jednatel žádné povinnosti neporušil, jeho hlasy měly být započítány a hlasování mělo skončit patem (polovina hlasů pro odvolání a polovina proti odvolání z funkce jednatele), je „pouze“ důvodem pro vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. Dokud však soud ve zvláštním řízení neplatnost usnesení nevysloví, je takové usnesení (třebaže vadné) platné a vyvolává právní účinky. Druhý společník proto v rámci rejstříkového řízení nezabrání výmazu své osoby jako jednatele z obchodního rejstříku. Proti vadnému usnesení se může bránit v řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady a teprve v případě úspěchu v něm se domáhat opětovného zápisu do obchodního rejstříku.

GLATZOVA & Co.

[GLATZOVA & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440
Fax: +420 224 248 701
e-mail: office@glatzova.com

^[1] Aplikační působnost § 101 zák. o veř. rejstřících je širší, když námitky proti výmazu mohou především vznést všechny osoby zapisované do veřejného rejstříku v rámci zápisu zapsané osoby. Pro potřeby tohoto příspěvku se však omezují na ochranu společníka a člena statutárního orgánu obchodní korporace proti jejich výmazu.

^[2] Srov. usnesení Nejvyššího soudu z 28. 5. 2019, sp. zn. 27 Cdo 3796/2017.

^[3] Srov. usnesení Nejvyššího soudu z 25.11.2020, sp. zn. 27 Cdo 2409/2019.

^[4] Srov. usnesení Nejvyššího soudu z 10. 3. 2020, sp. zn. 27 Cdo 4639/2018.

[5] Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze z 3. 12. 2019, sp. zn. 14 Cmo 331/2019.

[6] Srov. usnesení Vrchního soudu v Praze z 3. 12. 2019, sp. zn. 14 Cmo 331/2019: „Odvolací soud v rámci své rozhodovací činnosti (v obdobném řízení vedeném pod sp. zn. 14 Cmo 395/2019) zjistil ze zprávy Úřadu městské části Praha 2 ze dne 21. srpna 2019, že ověřovatelka Ing. Hana Bezoušková dne 2. srpna 2019 zastupovala na detašovaném pracovišti v Jaromírově ulici a v tento den používala ověřovací knihu patřící do této kanceláře a použila číslo ověřovacích doložek 228-232. Ing. Hana Bezoušková používá kulaté razítko s číslem 70, nikoliv s číslem 83. Kulaté razítko s číslem 83 používá ověřovatelka Jana Buchtová, která byla dne 2. srpna 2019 na svém pracovišti, své razítko běžně používala, tudíž je vyloučeno jeho např. odcizení či zneužití. Každá ověřovatelka používá své vlastní razítko a není možné, aby došlo k záměně. Dále úřad upozornil na další zřejmé odchylky od jimi běžně používaných doložek, např. vždy uvádějí nejprve příjmení a potom jméno žadatele, adresu píšou min. do dvou řádků (nikoliv do jednoho), za datem ověření nepíšou tečku. Budou-li tedy předkládány listiny, na kterých bude ověřen podpis Ing. Hanou Bezouškovou za použití razítka s číslem 83, může to být vodítko k rozpoznání falzifikátu.“

[7] V posuzovaném případě odvolací soud zamítl návrh na výmaz paní S.H. na základě odvolání podaného společností (jako účastníka rejstříkového řízení) zastoupenou paní S.H. jako jednatelkou. Pokud by odvolání podané za společnost paní S.H. nebylo odvolacím soudem projednáno, například pro vzdání se práva na odvolání učiněným za společnost panem M.U. nebo protože by soud paní S.H. pro spor o zdánlivost usnesení o odvolání z funkce jednatele neumožnil společnost zastupovat (srov. obdobně usnesení Nejvyššího soudu z 27. 2. 2019, sp. zn. 27 Cdo 2927/2017), mohla by se paní S.H. domáhat obrany alespoň prostřednictvím v tomto příspěvku rozebíraného § 101 zák. o veř. rejstřících.

[8] Srov. usnesení Nejvyššího soudu z 24. 2. 2020, sp. zn. 27 Cdo 1470/2018.

[9] Srov. usnesení Nejvyššího soudu z 3. 2. 2021, sp. zn. 27 Cdo 3328/2019.

[10] Z recentní rozhodovací praxe srov. zejména usnesení Nejvyššího soudu z 27. 5. 2021, sp. zn. 27 Cdo 1141/2020. Dále srov. například usnesení Vrchního soudu v Praze z 13. 6. 2017, sp. zn. 14 Cmo 265/2016, nebo usnesení Nejvyššího soudu z 23. 2. 2017, sp. zn. 5 Tdo 1044/2016.

[11] Srov. usnesení Nejvyššího soudu z 29. 7. 2009, sp. zn. 29 Cdo 590/2009.

[12] Srov. usnesení Nejvyššího soudu z 11. 9. 2014, sp. zn. 29 Cdo 2544/2014.

[13] Srov. usnesení Nejvyššího soudu z 28. 1. 2021, sp. zn. 27 Cdo 3045/2020.

[14] Za všechny srov. usnesení Nejvyššího soudu z 18. 12. 2019, sp. zn. 27 Cdo 4439/2018.

Další články:

- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)